

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák : : :
Megjelenik vasár- és
ünneppapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam. 21. szám.

Kedd, január 27.

Városi közgyűlés.

Interpellációk: kicsinyek a kiflik; a vicinális. — A tárgysorozat. — Vita a gazdasági iskola körül.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, jan. 27.

Nagybecskerek város képviselőtestülete tegnap délután közgyűlést tartott, amelynek nagyrészen kisebb ügyekből álló tárgysorozata volt, mégis a képviselőtestületi tagok ritka nagy számban gyűltek egybe. Élénkebb vitát csak a régóta vajdud gazdasági irányú közgyűlés iskola ügye keltett s amely egy kis lépéssel ismét közeledett a megvalósulás felé.

A napirendet megelőzőleg interpelláció is akadt, szám szerint három s ezekben sok igazságos szó hangzott el a városi pékek sütemény-produktumairól s a helyiérdekű vicinálisról.

A városi közgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Nagybecskerek r. t. város képviselőtestülete tegnap délután 3 órakor S t r o s z Béla városi főjegyző, polgármester-helyettes elnöklésével a volt esküdtzéki teremben közgyűlést tartott.

Elnök megnyitva a közgyűlést, üdvözlöli a megjelenteket s jelenti, hogy a mai közgyűlés elnöki teendőit a polgármester betegsége folytán ő látja el.

Interpellációk. — A piszkos jég. Kicsinyek a kiflik. — A vicinális.

P u t s Frigyes képviselőtestületi tag napirend előtt szólván, három interpellációt terjeszt elő:

Hajlandó-e a tanács szabályrendeletet kidolgozni aziránt, hogy a mészárosok ne piszkos jeget használjanak, hanem, hogy jégzsükségletüket a város műjéggyárából szerezzék be?

Hajlandó-e a polgármester intézkedni aziránt, hogy a pékek a szemléltethetőleg is bemutatott kiflikkel, amelyek a minimális kicsinységet érték el, ne nvuzzák a közönséget?

Hajlandó-e a polgármester lépéseket tenni aziránt, hogy a helyiérdekű vasut a városon belül kokszzsal és ne kőszénnel fűtsön?

Az elnöklő polgármester-helyettes azonnal felel az interpellálónak s bejelenti, hogy a jégvásárlási szabályrendelet előkészítése folyamatban van, a pékek manipulációit pedig figyelemmel fogja kísélni s a vicinális ügyében újból el fog járni.

A tárgysorozat.

Az interpellációk elintézése után a képviselőtestület áttért a napirendre kitűzött tárgysorozati pontok tárgyalására.

Ezek során az elnöklő polgármester-helyettes jelenti, hogy a törvényhatósági bizottság jóváhagyta:

A város 1914. évre előirányzott költségvetését;

a városi villammű segédkönyvelőjének fizetésfelemelését;

Balácsi József főgimn. igazgatónak megszavazott korpótlékot;

Török Péter nyugalmazott városi kiadó lakbérnyugdíjáról szóló határozatot.

Következett ezután Hausladen Mátyas városi főszámvevő jelentése az 1911. évben felvett nagy kölcsön tárgyában. A jelentést, amelyben a tanács pontosan beszámol a kölcsön hova fordításáról, a képviselőtestület a tanácsesal s az állandó választmányjal egyváltalmien elfogadta.

A felállítandó VII-ik állami óvoda ügye került ezután sorra. A VI-ik óvoda helyiségei ugyanis már régebb idő óta szűkeknek bizonyultak a gyermekek számára s ezek egy részét ősz óta az üresen maradt Magyar-utcai elemi iskola épületében helyezték el ideiglenesen. Minthogy ez nem törvény szerinti állapot, ennél fogva a képviselőtestület kimondja a VII. óvoda felállítását s ehhez az óvoda gondozását, fűtését, jökarbantartását s tűzkár elleni biztosítását, valamint az óvónő 360 K lakbérét megszavazza.

A gazdasági irányú középiskola.

Most a felállítandó gazdasági szakiskola ügyének megvitatásába fogott a közgyűlés. Az elnök előadja, hogy a földművelésügyi miniszter a kincstári erdő 20 holdnyi területét évi 25 K bérösszegért 25 évi időtartamra átengedte gazdasági szakiskola céljaira. Az iskola különösebb fenntartása különösebb terheket nem ró a városra. Az állandó választmány indítványozza, hogy a képviselőtestület vegye köszönettel tudomásul a miniszter leiratát s bizza meg a tanácsot, hogy a gazdasági iskola tanulmányozására küldjön ki bizottságot.

Erdős Béla képv. test. tag az első felszólaló, aki fejtegeti, hogy az a terv, amelyre a város készül, már meg van valósítva, mert városunkban már működik egy gazdasági iskola. Itt tehát nem egy gazdasági ismétlő iskoláról van szó, hanem a polgári iskolából kifejtendő gazdasági irányú középiskola létesítéséről.

K r u m e n a c k e r Ferenc képviselőtestületi tagnak a gazdasági középiskola felállítására ellen az az aggodalma, hogy a 25 évi időtartamra államilag bérbeadott területet a bérvidéket eltelte után az állam visszakövetelheti s így a sok befektetés által anyagilag nagyban érdekelt városunk érzékenyen károsodna.

Az elnöklő főjegyző Erdős Béla felszólalására reflektál s vitatja, hogy a jelenleg működő gazdasági iskola s a felállítandó között élénk különbséget lát.

Erdős Béla és az elnök újbóli felszólalása után

S z e n e s Adolf képviselőtestületi tag emel szót, aki megvilágítja, hogy a tervbe vett gazdasági iskola egy 7 osztályú gazdasági irányú középiskola legyen, mint amilyen Orosháza és Csabán már van s amelyre egy olyan agrárvarmegyének mint Torontálnak, különösen szüksége van.

Erdős Béla újból hangsúlyozza álláspontját s indítványt tesz, hogy a gazdasági irányú középiskola érdekében tétessenek lépések.

K r u m e n a c k e r Ferenc most azt indítványozza, hogy a földterületnek ne 25 évre, hanem arra az időre való bérbeadása kérelmeztessék, míg a rajta fennálló iskola célját szolgálja.

Dr. V é g h Lajos városi ügyész egyetemesen óhajtja a két indítványt, akképp, hogy kérelmeztessék a megnevezett időtartamra a földterület a gazdasági irányú középiskola felállításának hangsúlyozása mellett.

Dr. O b a d e a n u Pál pártoló felszólalása után a közgyűlés az utóbbi indítvány értelmében határoz.

A többi ügyek. — Egy kis vihar.

Ezután jelenti a polgármester-helyettes, hogy a tárgysorozatra kitűzött tanácsai javaslatot a katonai gyakorlótér tárgyában, mivel kellőleg előkészítve nem volt, a tárgysorozatról az állandó választmány levette.

Dr. V á r a d y Imre képviselőtestületi tag közbevetésére

Dr. V é g h Lajos városi ügyész még részletesebben kifejti, hogy mi indította az állandó választmányt az ügy napirendről való levételére.

Dr. Z s u p á n s z k i Szlavkó a tárgy részletes bírálatába akar fogni, de az elnök figyelmezteti, hogy a napirenden nem lévő ügyet nem lehet tárgyalni s hozzá még Zsupánszky annak a negyednek, amelynek érdekében szól, tudomása szerint ügyvédi meghatalmazottia.

Erre rövid időre kis vihar keletkezik, de mihelyt az elnök szólóval szemben az elnöki jogok igénybevételét említi, a vihar is elül s a közgyűlés most már vita nélkül intézi el tovább az ügyeket.

Igy tudomásul veszi a tanács intézkedését a hatósági mészárszék felállítására ügyében,

a tanács jelentését 2 új katonai barakk felállítására tárgyában,

az 1914. évben megejtendő kataszteri munkálatokkal járó kiadások tárgyában és

a tanács javaslatát a városi mozi bérbeadásáról, annak hozzátételével, hogy arra az esetre, ha felsőbb utasításra a színházi előadások alatt mozielőadások nem tarthatók, ugy a bérlő Geiduschek I. kártérítésre igényt nem tarthat.

Elfogadja továbbá a közgyűlés a tanács javaslatát, hogy a közg. tanfolyam épületéhez vezető Merczy-utcát kikövezteti és

a VI. gyógyszertár felállítására irányuló kérelmet pártolólág terjeszti a belügyminiszterhez.

Jelenti ezután elnök, hogy a Dél-magyarországi Tanítóegyesület ideai közgyűlésére Nagybecskerekre meghívta, amit a közgyűlés tudomásul vesz.

Az 1912. évi gyámpénztári számadást, az 1914. évi jóváhagyott virilis névjegyzéket, a december és január havi pénztár-vizsgálatról szóló jelentést s más egyéb pénztárak zárszámadásáról szóló jelentést, hasonlóképpen az 1912. évi villammű zárszámadását elfogadja, illetve tudomásul veszi a közgyűlés.

Segélyt szavaz meg a közgyűlés az ipari továbbképző tanfolyamnak.

Dr. Annau Ernő indítványára pedig hirdetési szabályrendelet alkotására utasítja a tanácsot.

Miután még több kisebb ügyet vita nélkül elintéztek, a közgyűlés véget ért.

Jön a kinetefon, az Edison-féle beszélő film!

1914. évi
Február hó 2-án és 3-án
Nagybecskereken

Bemutatja a Modern Mozi

Február hó 5-én és 6-án
Pancsován

Előadások d. u. 3 órakor rendes mozi helyárrakkal. Este 5 és fél 9 órakor felemelt helyárrakkal. Jegyek hváltatók egész napon a pénztárnál.

A nagybecskereki Patronage-egylet működése.

— Jelentés az 1913-ik évről. —

I.

Nagybecskerek, jan. 27.

A nagybecskereki Patronage-egylet vasárnap tartott rendes évi közgyűlésén dr. Szathmáry Ödön kir. törvényszéki bírósági titkára, terjedelmes jelentésben számolt be a Patronage-egylet 1913. évi működéséről, amelyet két részletben a következőkben ismertetünk:

A Nagybecskereki Patronage-Egylet működése az elmúlt egy évtizedben részben olyan volt, — hogy modern hasonlattal éljek — mint egy aeroplán repülése. Eleinte vígan röppent föl a kék égboltozat felé, merészen és biztosan szelte a levegőt jól megkonstruált szárnyaival, lassan-lassan azonban repülése nehézkesebb, lassabb lett, míg nem óvatosan leszállt. Mért? Mert a motorban fogyótélben volt a benzin. Annak berregése kihagyó volt, mint az agonizáló szervezet lélekzététele. Óvatosan leszállt tehát, hogy várja a további tápláló erőt motorja részére. Hogy aztán az eddiginél is merészebben szárnyalhasson a levegő magasságai közt.

Ez a hasonlat jelképezni akarja az egyesület küzdelmét a javító nevelőintézet felállításá körül. Mult évi beszámoló alkalmával a legszebb kilátások voltak arra, hogy az intézmény rövid időn belül létesül, most távolabb estünk a céltól, mint voltunk. Az igazságügyi kormány kiküldöttje még mindig késik. A vármegye megszavazott anyagi támogatását a belügyminiszter ur megtagadta. Tehát fogy a benzin, a motor egyre lassabban működik. De az egyesület vezetősége megteremtette a megfelelő lépéseket abban az irányban, hogy a megfogvatkozott táperő pótoltsék. És reméljük a legjobbat! A cél oly szembezőkően humánus, Nagybecskerek városára esakis előnnyel jár, hogy alig lehet kételkedni benne, miként a fő gyógyszerész — egyben fő benzinkraktáros — ur a szükséges benzinkészletet rendelkezésünkre bocsátja.

Ezen az egy ponton volt némi stagnálás. De egyebekben az egyesület 1913. évi működése haladást tüntet föl.

Az egyesület anyagi eszközei gyarapodtak. Nevezetesen gróf Karátsony Jenő egyesületi örökítő tag nagylelkűsége folytán 5000 koronás alapítványt állt módunkban rendelni az egyesület céljaira. E részben már az alapító levél is elkészült és felterjesztett az igazságügyi kormányhoz.

A segélyezések mennyisége az 1913. évben csökkent az 1912. évhez képest. Az 1913. évben 41 esetben nyújtott az egyesület anyagi segélyt az erre reászorulóknak, szemben az 1912. évben felmerült segélyezési esettel. Ami öröndetes jelenség, mert a kriminalitás csökkenésére s az ezzel összefüggően segélyezésre szoruló családtagok számának apadására mutat.

Most is akadnak meghatározott esetek a nyomornak a segélyezések között.

Igy a családfentartó állását veszítette. Feleség, 7 gyermek osztályos társa a nélkülözésekben. Már fogytán a kenyér is és a hét kis száj táplálékért könyörög. Nincs, nincs és nincs! Lassan zálogba vándorolnak a nélkülözhetőbb butorok és ruhadarabok. Nem marad más elzalogosítani való, csak az asszony mozsara. Az is a zálogházba kerül. Szakad már minden kötél. A kétségbeesés réme ott kísért a házküszöbén. Az egyesület megtudja a súlyos nélkülözéseknek ezt az esetét s meggyőződve a nyomasztó insérgől, segít a jorsorra érdemes családon.

Előregedett napszámos nyújtja ki segélyt kéro kezeit, mert nem képes hosszú idő óta beteg gyermekét eltartani. A kérelem nem talált süket fülekre. Pillanatnyilag enyhítettünk sulvos helyzetén.

Öt szegénysorsu elitelt és egy vizsgálati fogoly szükségbe jutott családját segélyezte az egyesület az 1913. évben állandó havi segélyvel.

A segélyezések az elmúlt 1913. évben 391 koronára rugtak.

A fiatalokruak ideiglenes gondozása céljából fentartott helyiséget a let

egyesületi évben állandóan igénybe kellett venni, hogy a veszedelmes környezetben erkölcsileg veszélyeztetett fiatalokruak mentése hatályosan megtörténhessék. A társadalomnak a fiatalokruak sorsa iránt fokozódó érdeklődése maga után vonta, hogy egyre több bejelentés történik a környezetükben erkölcsi veszélynek és züllésnek kitett fiatalokruak érdekében, akik ennélfogva egyre nagyobb számban jutnak egyesületünk ideiglenes gondozása alá.

(Folytatjuk.)

HIREK.

IDŐJÁRAS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Január 27.

Barométer súlyed 761.0. Délután 1.30 órakor: Hőmérő — 11.4 °C. Hőmérséklet: maximum 26-ikán — 7.9 °C, min. ma reggel — 23.8 °C. Csapadék — hóréteg 20 cm. Felhőzet — Szélirány és erősség NW1. Jósolat a következő 24 órára: Elvettve csapadék, később enyhébb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást ünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctől reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő. Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bányafelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Szent Száva ünnepe.** A mai napon görög keleti szerb hitvallásu polgártársaink Szent Száva (Szveti Száva) emlékére ünneplik, amely alkalomból egy a bel-, valamint a külvárosi gör. kel. szerb templomokban fél 10 órai kezdettel ünnepi istentiszteleteket tartottak. Mint-hogy Szent Szávában a magyarországi szerb hitfelekezeti iskolák védőszentjüket tisztelik, ennélfogva az ünnepi szentmisék után minden egyes szerb iskolában vizszentelés volt s ezzel kapcsolatban ünnepély.

— **Eljegyzés.** Mausz Pál felsőittelei postatiszt eljegyezte Radocsay Irma kisasszonyt, Radocsay Kálmán uradalmi tisztartó leányát.

— **Köszönet.** Özv. Blazsey Ferencné az I. számú áll. iskola levesosztója részére 4 kg. lisztet, 1½ kg. babot és 1½ kg. disznósajtot küldött, az iskola egyik szegénysorsu tanulójának pedig meleg téli ruhát adott. A jószívű adakozónak ezton mond hálás köszönetet a Gyermekbarát-egylet elnöksége, valamint az iskola igazgatója.

— **Előjáróválasztások.** Ujabbán a következő községekben voltak előjáróválasztások:

Mária földén. Megválasztottak: Kreiter György bírónak, ifj. Götz Ádám albirónak, Menning Miklós pénztárosnak, id. Götz Ádám közgyámnak. Esküdtek lettek Müller Péter, Müller Kristóf, Rumbach Ádám és Stein Mihály.

Óbessenyőn: községi bírónak Gergulov Mihályt, II. bírónak Velesov Pétert, esküdtekké Petrov Miklóst, Kalapis Pált, Bobojcsov Mátyást és Kelesov Miklóst, pénztárnokká Gergulov Ferencet, közgyámmá Velesov Miklóst választották meg.

Gyertyámoson megválasztották bírónak: Römer Pétert, albirónak Helfrich Józsefet, pénztárosnak ifj. Müller Pétert, közgyámnak Oberkirch Pétert. Esküdtek: Kreppel Antal, ifj. Reimhold János, Wiener István.

Nagy-tószegen: bíró lett Lautschlager János, albiró Weber Jakab, pénztáros Mayer Ferenc, közgyám: Gerhardt Péter, esküdtek: Müller Mihály, Mayer József.

— **A Zenekedvelők Egyesületének köréből.** A nagybecskereki Zenekedvelők Egyesülete iránt városszerte élénk érdeklődés nyilvánul s nagyban folvik a taggyűjtés. Eddig a következők léptek az egyesület tagjai sorába:

Alapító tagok: A Torontál-megyei takarékos és hitelbank, Pleitz Fer. Pál és Eisenstädter és társa cégek.

Pártoló tagok: dr. Annau Ernő, Bielek Antal, dr. Baár Jenő, Bielek Vilmos, Bakalovich Plátó, Baár József, Bencze Miksa, dr. Borsodi Lajos, Dániel Pál, Demkó Vidor, Dániel Ferenc, Deutsch Emil, Fülkovic Boldizsár, Freund Adolfné, Fischer Miklós, Grósz Géza, dr. Grandjean Jenő, Grandjean Andor, Giljum Mihály, Grünbaum Frigyes, Gáspár Ernő, Gyárfás Ödön, dr. Hartner László, dr. Horváth Kálmán, dr. Haidegger Lajos, Junga Aladár, dr. Juliusz Armin, dr. Kászonyi Richárd, dr. Kéler Ákos, Kállai Jenő, Lenhardt Antal, Löwy Zsigmond, dr. Laczkovits, dr. Mikszich Miklós, Marton Andor, Mangold Hermann, Mayer Aurél, Melkuh Dezső, Novák Károly, dr. báró Pap Géza, Pirkner Ede, dr. Pollák Győző, dr. Petrovics Kornél, dr. Poroszkay Béla, Rácz Oszkár, Rácz Kornél, Reitter Oszkár, Strusz Szeráfin, Strósz Béla, dr. Stern Lázár, Singer őrnagy, dr. Wattay Dezső, dr. Vinczevidy Ernő, dr. Végh Lajos, Vámos Ignác, Zalán Tibor.

Itt említjük meg, hogy ifj. Dániel Pál országgyűlési képviselő 50 K-t adományozott az egyesületnek, amelvért ezton mond köszönetet az egyesület.

— **Ordít a farkas.** A nádasok táján, az erdők szélén velőig ható üvöltés reszketteti meg a levegőt. Ordít a farkas. A rettenetes kemény télben a nyomorult duvad kétségbeesett hangon sirja bele a zuzmarás levegőbe s a csikorgó fehér éjszakába a fájdalmát, az éhségét, amelyet a tél zordonsága hoz rá. Ebben a hidegben már nem védi vézna testét kopott bundája s a méteres keményre fagyott hó alól nem tud kikaparni egy-egy hitvány vakondot sem, hogy éhségét csillapítsa. Ott ólalkodik csapatostul a falu végén s vében forgó szemekkel nézi a füstölő kéményeket és kiszáradt orrlukkal szimatolja a peccenyesszagot, a baromfi vagy más apróbb állatot, hogy elragadja. De a falvak is kihaltak, az emberek is alig mozdulnak ki kuckóikból s az aprómarhák az istállók meleg párájában huzódnak össze. És hiába ordít a farkas egyre kétségbeesettebben, alig jön zsákmány eléje. Tajtékozva vonit föl az égre is, hogy talán eloszlatja a szürke felhőket s előhívja a napot, hogy megolvassza a jég-sírboltot, amely körülveszi. Mert ez a tél már valóságos jég-sírboltot csinál a földből. Nap-nap után 18—20, sőt 22 fokos hidegek dermesztik az embert s még úgy látszik, hogy egyre fog nőni a hideg, mert ma reggel már 23-8 fokot jelzett meteorológiai állomásunk hőmérője. Szóval a legteljesebb farkasordító hideg van s a szegény nyomorult farkas csak tovább ordít...

— **A szerb iparos dalárda táncestélye.** A helybeli gör. kel. szerb iparos dalárda ma este 8 órai kezdettel hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez.

Művészet, irodalom.

(*) **Az országos szimfóniai zenekar hangversenye.** A vallás- és közoktatási miniszterium főhatósága alatt álló országos szimfóniai zenekar, mint már említettük, Nagybecskereken február hó 2-ikán szimfóniai hangversenyt rendez a Kaszinó-társulat nagytermében. A hangverseny Kun László m. kir. zeneakadémiai tanár személyes vezetése mellett lesz a következő műsorral:

1. Goldmark: Sakuntala-nyitány.
2. Voikmann II. szerenád, F-dur.
3. Liszt Ferenc: Tasso.
4. Csajkovszky: VI. Simphonie-Pathétique.
5. Berlioz: Rákóczi-induló.

Az előadás este 8 órakor kezdődik s számított ülőhelyek 5, 3 és 2 koronáért kaphatók Mangold Lipót könyvkereskedésében.

TÁVIRATOK.

A KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSE.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház holnap délelőtt ülést tart, amelyen az ujoncjavaslatot tárgyalja. Az ellenzéki pártok ma este értekeznek arról, hogy bemenjenek-e a holnapi ülésre vagy sem?

A TÖRÖK-GÖRÖG BONYODALOM.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Berliner Tagblattnak sürgönyzik Szentpétervárról: Itteni komoly diplomáciai körökben attól tartanak, hogy tavasszal Görögország és Törökország között ismét háború tör ki s a háboruban Bulgária Törökországot fogja segíteni.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: Az „Echo de Paris” című lap jelentése szerint Görögország és Románia véglegesen megkötötték egymás közt a szövetséget, amelynek értelmében egymást fegyveres erővel segítik, ha Bulgária vagy Törökország bármelyiküket megtámadná.

AZ AKADEMIA VOJNICH-DIJA.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Magyar Tudományos Akadémia tegnap döntött a Vojnich-díj odaítélésé ügyében, amely díjjal az Akadémia a lefolyt évben előadott legjobb szindarabot jutalmazza. Az akadémia Farkas Pálnak a „Konventbiztos” című darabját találta legjobbnak s így a Vojnich-díjat Farkas Pálnak adta.

A SZERB MINISZTERELNÖK A CÁRNÁL.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a cár Pasies szerb miniszterelnököt ma délelőtt hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

VÉRES ZAVARGÁS LISSABONBAN.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: Ideérkezett lissaboni hírek szerint a Costa-kormány lemondása alkalmából tegnap délután véres zavargások voltak Lissabonban. A Costa-kormány hívei és ellenfelei összeütköztek az utcán s heves revolveresatát vívtak egymással, amelyből nem hiányzott a bomba sem. A zavargásnak több halottja és számos sebesültje van. A kormányválságot a köztársaság elnöke különben koalíciós kormányval óhajtja megoldani.

A MEXIKÓI FORRADALOM.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A Daily Mail jelentése szerint a mexikói kormánycsapatok Turangó mellett megverték a forradalmárokat. A forradalmárok 600 halottat vesztek, háromszáz forradalmárt pedig elfogtak. A kormánycsapatok elfogtak azonkívül hét katonai vonatot is. A kormánycsapatok vesztesége csekély.

VÉRES DIAKTÜNTETÉS BÉCSBEN.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az ottani kiviteli akadémia sztrájkoló hallgatói tegnap véres tüntetést rendeztek. A tüntetők közül sokan megsebesültek. Számos tüntetőt a rendőrség letartóztatott. Az akadémiát ma bizonytalan időre bezárták.

ROBBANÁS EGY OCEÁNHAJÓN.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Liverpoolból sürgönyzik, a „Mauretania” nevű oceánjáró hajón tegnap kazánrobbanás történt, amely három munkást megölt, nyolcat halálosan megsebesített.

NAGY MOZISZERENCSETLENSÉG.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A berlini Localanceigernek sürgönyzik Rotterdamból: A közeli Java mezővárosban két angol ember mozgófényképes előadásokat rendezett egy esürben. Tegnap előadás közben tűz támadt s a keletkezett pánikban az emberek agyontaposták egymást, úgy, hogy alig néhányan menekültek meg.

LEUGRÓTT A NEGYEDIK EMELETRŐL.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vig Julia 19 éves eszéleány tegnap szolgálati helyén az udvar felől leugrott a negyedik emeletről. A leány szoknyájával azonban fennakadt a harmadik emelet folyosói rácszatán s innen azután megmentették, úgy, hogy kisebb zúzódásokon kívül más baja nem történt.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, jan. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 841.50, Osztrák Hitel 634.50, Koronajáradék 83.20, Osztrák-Magyar Államvasut 711.—, Jelzáloghitelbank 436.—, Leszámitoló Bank 519.50, Hazai Bank 289.50, Magyar Bank —, Kereskedelmi Bank 3795, Rimamurányi 642.—, Salgótarjáni 756.50, Általános Kőszénbánya 1030, Közuti Vasut 620, Villamos Vasut 316.—, Adria 523.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.85
Buza (októberre)	10.90
Rozs (áprilisra)	8.94
Rozs (októberre)	9.50
Zab (áprilisra)	7.78
Zab (októberre)	7.76
Tengeri (májusra)	6.81

Közgazdaság.

A Torontáli Agrárbank közgyűlése

Nagybecskerek, jan. 27.

A Torontáli Agrárbank, amely immár öt éve működik kiváló eredménnyel Poroszkay Béla elnök és Wattay-Pelbárt Endre vezérigazgató vezetése alatt, tegnap tartotta rendes évi közgyűlését.

A közgyűlésen az igazgatóság a következő jelentéssel számolt be a lefolyt üzletéről:

A két év óta huzódó hitelválság talán az elmúlt esztendőben érte el tetőfokát. Sok régi pénzügyi alapjaiban rendített meg, nem egyet megsemmisített.

Bár ezen viszonyok hatása alatt visszleszámitolási hitelünk szűkre szabott keretek között mozgott, megelégedéssel jelenthetjük, hogy a válságot bajok és zavarok nélkül kiállottuk és ha a pénz szűkösségére és drágaságára való tekintettel újabb üzletekkel szemben tartózkodóbb álláspontra is kellett helyezkednünk, régi üzletfeleinket nem voltunk kénytelenek rendkívüli visszafizetésekre szorítani és áruosztályunk vevőitől az igényelt hitelt megtagadni.

A válság hatása kihelyezett pénzeink és hiteleink némi apadásában külsőleg is megnyilvánul. Ennek ellenére azonban és amár néhány üzletfelünknek a válság folytán bekövetkezett anyagi tökrejutása veszteségektől minket sem kímélt meg: üzletünk tiszta jövedelmeként teljesen kielégítő eredményt mutathatunk fel.

Múlt évi üzletünk számszerű adatai a következők: Pénztári forgalom: Bevétel az év folyamán 5708115.40 K. Kiadás az év folyamán 5685813.47 K. Pénztári készlet 1913 december hó 31-én 22301.93 K. Pénztári forgalom 1913 december hó 31-én 11393928.87 K.

Váltók forgalma: Leszámitoltatott az év folyamán 5089858.06 K. Beváltatott az év folyamán 3849126.28 K. Állomány 1913 december hó 31-én 1240731.78 K.

Visszleszámitolás: Visszleszámitoltatott az év folyamán 2876450.49 K. Beváltatott az év folyamán 2314745.43 K. Állomány 1913 december 31-én 561705.06 korona.

Betétek forgalma: Betét az év folyamán 860402.56 K. Kifizetés az év folyamán 394403.91 K. Állomány 1913 december hó 31-én 465998.65 K.

Törlesztéses jelzálogkölesön-forgalom: Állomány 1912 december 31-én 162129.26 K. Tervszerű törlesztés az év folyamán 456.98 K. Állomány 1913 december hó 31-én 161672.28 K.

A tiszta nyereség felosztására van szerencsénk a következő javaslatot a t. Közgyűlés elé terjeszteni: A mérleg szerinti nyereség kitesz 53594.18 K-t. Ebből levondandó a múlt évi nyereség-áthozat 2588.53 K, marad 51005.65 K.

Javasoljuk, hogy ebből: az intézeti tartalékalapra az alapszabályszerű 5% (2550 K) helyett 4000.— K, az igazgatóság 10%-os jutalékára 5100.— K, az intézeti tisztviselők remunerációjára 3950.— K, a jelenléti jegyek beváltására 1000.— K, jótékony célokra 400.— K, összesen 14450.— K fordítsassék; marad még 36555.65 K, az 1912. évi áthozat hozzáadásával 2588.53 K, összesen 39144.18 K. Ebből részvényeink 4. számú szelvényének beváltására a 6 K (6%) 33000.— K lenne kifizetendő, míg a fennmaradó 6144.18 K számlára előirandó.

Ezek után kérjük a t. Közgyűlést, hogy a mérleg-, veszteség- és nyereségszámlát jóváhagyni, a nyereség felosztására vonatkozó indítványunkat elfogadni és végre a felmentvényt úgy nekünk, mint a felügyelő-bizottságnak az 1913-ik évre megadni sziveskedjenek.

Jelentjük továbbá a t. Közgyűlésnek, hogy igazgatóságunk tagja, Mesznik Imre ur, továbbá felügyelő-bizottságunk két tagja, Herczeg József és Friedmann Alfréd urak tagságaikról elfoglaltságuk miatt lemondottak és hogy alapszabályaink 20. §-a értelmében a választmányból hat tag sorsolás útján kilép.

A lemondott igazgatósági tag helyét ezidő szerint nem óhajtjuk betölteni, a felügyelő-bizottság tagjainak mandátuma pedig ugyis lejárván, kérjük a közgyűlést, hogy annak tagjait, valamint a választmány 6 tagját 3 évre megválasztani sziveskedjenek.

A jelentést, amely az intézet évről-évre való fokozott virágzásáról tesz tanúságot, a közgyűlés egyhangulag elfogadta, hasonlóképpen a felügyelő-bizottság jelentését is s a fölmentvényt minden irányban megadta.

Ezután a közgyűlés a felügyelő-bizottságba 3 évre Kiss István pénzügyi számtanácsost, László Miklós jószágigazgatót, Tasnády Endre megyei árvászéki ülnököt és dr. Winter Lajos ügyvédet, a választmányba pedig 3 évre Hirtenstein Márkot, Kadelburger Lipótot, Kurländer Imrét, Lang Miksát, Strelinger Márkot és dr. Podvinecz Izsót választotta meg.

A tudomány mai álláspontja szerint bizonyíthatóan az Odol a legjobb szer a száj — és a fogak ápolására.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1 20 k.

Tomaseváci-utcában levő Friedmann-főle

háZ
istállóval és nagy szinnel

eladó, esetleg bérbeadó.

164-1.1

Bővebbet a tulajdonosnál
Juranits-utca 2883. szám.

Kiadó
két egymásba nyíló
butorozott szoba

= szép fekvésű helyen =

a Széchényi-part 10. sz. alatt.

95-x 5

Torontálvármegye alispánjától.

1383-914. szám.

156-4.1

Versenyárgyalási hirdetmény.

Torontálvármegye közigazgatási bizottságának 3580-913. kbgy. számú határozata alapján a bánlak-alibunári trvh közút 38-39 km. szakaszán létesítendő **utkaporház és melléképületei felépítésének** biztosítása céljából versenyárgyalási hirdetek. Ajánlatok csakis az összes munkálatokra tehetők.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy ajánlat a bánlak-alibunári trvh. közút 38-39 km. szakaszán létesítendő utkaporház és melléképületeinek építési munkáira felirással ellátott, öt pésséttel lezárt borítékba helyezett ajánlataikat **1914. évi február hó 20-ik napjának d e. 10 órájáig** alulírott hivatalhoz közvetlenül, vagy posta útján nyújtsák be.

Az ajánlat az előirt minta és ajánlati költségvetés felhasználásával teendő; az ajánlati költségvetésbe az egységárakat és az ajánlati végösszegeket nemcsak számokkal, hanem betűkkel is be kell írni.

Az ajánlatok az ajánlati összeg 5%-át kitevő bantpénznek valamely m. kir. adóhivatalnál vagy állampénztárnál történt letételéről szóló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, vagy a bantpénz elküldését igazoló postai feladóvény esatolandó.

Azok az ajánlattevők, kik a munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel, illetőleg jogosítványval nem bírnak, kötelesek ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Azok az ajánlattevők, kik a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal felügyelete alatt munkát nem végeztek, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Az ajánlatok a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalban 1914. évi február hó 20-an d. e. 11 órakor fognak felbontatni. A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy képviselőik jelen lehetnek.

A művelet és feltételek a hivatalos órák alatt a nagybecskereki államépítészeti hivatalban megtekinthetők és ott az azokra vonatkozólag netán szükséges felvilágosítások is megadtnak. Ugyanott az ajánlati minta díjtalanul, az ajánlattevő által ártételekkel kitöltendő ajánlati költségvetés pedig ivenként 50 fillérért megszerezhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a versenyárgyalás napjától számítva 60 napig maradnak kötelezettségben.

Nagybecskerek. 1914. évi január hó 14-én.

Az alispán helyett:
Vinczehidy, főjegyző.

Butorozott szobát keresek

ár megjelölésével havonta, lehetőleg a központ közelében

Ajánlatok „nyugdíjas” jeligére a „Torontál” politikai napilap kiadóhivatalába kéretnek február 2-ig.

161-2.2

Meghívó

a „B.-Komlósi Takarékpénztár” részvényeseinek 1914. évi február hó 15-én délelőtt 9 órakor az intézet helyiségében tartandó

XL. rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az 1913. évi zárszámadás előterjesztése és az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránt.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság-nak a felmentvény megadása.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása.
6. Két jegyzőkönyv-hitelesítő kijelölése.

Vagyon.		Nyeresség-számla.		Teher.	
Pénztár 1913. évi december 31-én	14272 87	Részvénytőke	100000	—	—
Ingatlanok	4293 54	Tartaléktőke	59227	62	—
Értékpapírok	16546 75	Leirási tartaléktőke	1600	—	—
Felszerelés	750	Takarékbetét	370686	29	—
Váltótárca	341502 96	Fel nem vett osztalék	323	—	—
Kötvénytárca	191102 50	Allamkincstár	830	88	—
Intézeteknél elhelyezett tőkék	12206 21	Visszszámított váltók	16940	—	—
		Átmeneti váltókamat	4103	58	—
		Átmeneti kötvénykamat	2757	25	—
		Nyeresség	18206	21	—
	574674 83		574674	83	—

Veszteség.		Veszteség-nyereség számla.		Nyeresség.	
Tőkésített betétkamat	15184 90	Váltókamatok	30613	88	—
Kifizetett betétkamat	928 34	Kötvénykamat	16867	25	—
Visszszámított váltókamat	2157 53	Folyószámla-kamat	87	49	—
Költségek	1686 92	Szelvények	480	—	—
Állami és községi adók	2853 39	Elővezetett nyereség	180	—	—
Kamatadó	1611 33				
Fizetések	5600				
Nyeresség	18206 21				
	48228 62		48228	62	—

A jelentés és zárszámadás 8 napon át a közgyűlés előtt megtekinthető. A részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkértnék, részvényeiket legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az alapszabályok 14. §-a értelmében az intézet pénztáránál letéteményezni.
150-1.1

Az Igazgatóság.

A törökbecsei járás főszolgabírájától, mint a járási utibizottság elnökétől.
480-914. szám. 152-2.2

Versenyárgyalási hirdetmény.

A törökbecsei járás utibizottságának alulírott elnöke ezennel közhírré teszem, hogy a járási utibizottság a járási (vicinális) közutak javítása céljából szükségessé vált mintegy **5-600 köbméter trachyt, vagy bazalt kőnek** az 1914 évben leendő beszerzését határozta el.

Miért is fentemlített kömennyiség szállításának biztosítása céljából **1914. évi február hó 9. napjának d. e. 10 órájára** a törökbecsei főszolgabíróság hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenyárgyalást hirdetek azzal, hogy a beérkezett ajánlatok között a szabad választás jogát az utibizottság fentartja magának.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentemlített szállítás elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a **kitűzött nap d. e. 9 órájáig** alulírott főszolgabíróhoz, mint az utibizottság elnökéhez annál is inkább nyújtsák be, mert a későbbben érkezőket figyelembe nem fogom venni.

A szóban forgó szállításra vonatkozó feltételek a hivatalos órák alatt a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében a tárgyalás napjáig megtekinthetők.

Törökbc esén, 1914. évi január hó 24-én.

Báró dr. Csávossy Ignac
főszolgabíró, utibizottsági elnök.

Melyik vagyonos idősebb uriember venne magához

házvezetőnőül

fiatal, szerény, rendszerető uriaszonyt. Leveleket Nagybecskerek 30. posterestante kérek.
155-1.1

A párdányi járás főszolgabírájától.
5897-913. szám. 157-2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye párdányi járásához tartozó **Ivand** községben lemondás folytán végleg megüresedett **segédjegyzői állás** a pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajlják, hogy az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a párdányi szolgabírósághoz **f. évi február hó 15-ig** benyújtsák, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

Évi törzsfizetés 1600 korona

Évi lakbér 240 korona

Ezenkívül 4-szer megismétlődő 100 100 korona ötödéves korpótlék.

Párdány, 1914. évi január hó 24-én.

Hertelendy, főszolgabíró.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégibb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.